

COM SER UN CENTRE CULTURAL I EDUCATIU INTEGRAT ATENENT A LA DIVERSITAT FÍSICA I INTEL·LECTUAL

- Quin és el paper d'un equipament públic en relació amb la ciutadania del territori?
- Un centre que pensa accions i propostes que només poden activar un cert tipus de participants, treballa de forma responsable?
- Podem parlar veritablement d'integració si les activitats es planifiquen de forma disgregada, separant per tipus de públic en relació amb les seves capacitats?
- Quina és, doncs, la responsabilitat dels centres culturals i educatius en relació a la diversitat?
- Com podrien pensar-se els programes, accions, comunicacions, exposicions i dinàmiques de les propostes educatives per tal que siguin inclusives?

Com a Centre d'Art Torre Muntadas, situat al Prat, aquestes han estat algunes de les preguntes que han impulsat la creació de la publicació que tens a les mans, la qual es va elaborar en una primera edició en el marc d' IntersECCions, programa impulsat per l'Ajuntament del Prat de Llobregat, que situa l'educació i la cultura com a eixos estratègics de ciutat i motors de transformació social. En aquell curs 2018-2019, vam treballar de manera conjunta el Centre d'Educació Especial (CEE) Can Rigol, l'Escola d'Arts del Prat i el Centre d'Art Torre Muntadas en un projecte amb diferents accions i propostes amb les quals aprofundir sobre tècniques i sistemes d'organització inclusiva, compartint sabers i experiències. El centre d'art es va encarregar de sistematitzar i dissenyar en un format de difusió aquests coneixements, fruit de l'intercanvi i el treball en equip, per tal de generar una eina pràctica i senzilla per pensar en clau de diversitat centres culturals i educatius inclusius.

La formalització dels aprenentatges en aquesta edició anomenada "Com ser un centre cultural i educatiu integrat atenent a la diversitat física i intel·lectual", respon a la voluntat de poder difondre i compartir la nostra experiència i visió amb professionals del sector cultural i/o educatiu que estiguin plantejant-se les mateixes qüestions. No pretén ser una guia oficial i inqüestionable, sinó ben al contrari, llegir-se com un material didàctic en format de proposta, en permanent revisió i intenció de millora, i que deixa també en obert, de forma completament conscient, alguns dels nostres dubtes i inquietuds. Així, arribem a aquesta 2a edició en la qual incorporem nous aprenentatges i reflexions.

Complir totes aquestes premisses és pràcticament impossible, però no es tracta tant d'això, sinó que, ara escullis el teu propi recorregut i que posis en pràctica aquelles idees que tinguin sentit al teu context fent la teva pròpia composició, ja que qualsevol canvi de direcció o petita incorporació als nostres programes i formes de fer, és un primer pas molt important.

Et convidem també a compartir amb nosaltres les teves experiències, idees, inquietuds i aportacions, per tal de continuar aprenent i enriquint-nos mútuament.

R E P R E S E N T A N T

LES ACTIVITATS EDUCATIVES

- **Conèixer** el grup amb antelació si és possible i, si no, intentar esbrinar quin tipus de necessitats poden tenir.

- **Planificar-se** les propostes a partir d'una ràtio d'assistència abastable pel personal disponible.

- **Pensar** accions en què es pugui participar de més d'una manera i en què persones amb qualsevol tipus de mobilitat puguin actuar. Igualment, en el cas de persones amb dificultat de visió, audició, etc. Alguns consells a l'hora de pensar aquestes activitats són: fer propostes sensorials; habilitar l'espai amb catifes, sense obstacles; oferir materials versàtils, que es puguin fer servir de diferents formes; tenir mobiliari adequat: per exemple, les persones amb cadires de rodes necessiten taules que no interfereixin a l'hora d'apropar-se i poder fer l'activitat.

- **Oferir** diferents activitats alhora, cada una preparada en un espai fàcilment identificable, i per on es pugui circular lliurement en funció dels interessos.

- **A l'hora** d'explicar les activitats cal complir les 3C. Les instruccions han de ser: CLARES, CONCRETES i CONCISES.

- **Fer servir** el mètode de l'anticipació per explicar què farem i quines activitats es proposen per a la jornada.

- **Fer visible** el temps a mesura que anem fent activitats, ja sigui amb petits cronòmetres o, per exemple, marcant amb gomets en una fitxa les accions que ja hem fet, de manera que puguem veure què ens queda per fer.

LES ACTIVITATS I LES ESTRUCTURES

- **En les nostres** comunicacions, fer saber que tota mena de persones són benvingudes, per tal que tothom se senti apel·lat.

- **Explicar** les mateixes coses, ja sigui la proposta en concret o els textos de les cartel·les de les obres, etc., en diferents llenguatges: oral, escrit, Braille, llengua de signes, pictogrames, subtítols als audiovisuals, etc.

- **Comptar** amb personal suficient per acompanyar el procés de cada persona (una mitjana aproximada pot ser per cada 5-6 persones assistents, 2 educadors/tutors/responsables).

- **Tenir flexibilitat:** adaptar-se al grup o la persona participant, deixar coses de banda si no funcionen, buscar alternatives a les propostes, etc.

- **Avaluar** en la mesura del possible tots els processos i activitats amb les persones que hi assisteixen, per tal de reconduir el que sigui necessari.

- **Ser autocrítics**, però també ser realistes, i no fustigar-nos quan alguna proposta no surti com la teníem pensada.

LES ESTRUCTURES I ELS DISPLAYS EXPOSITIUS

- **Senyalitzar** l'espai de forma clara, tant fora com dins de l'edifici.

- **Tenir** l'espai accessible i adaptat (rampes, ascensors, WC adaptats, etc.)

- **Oferir** la possibilitat de fer diferents recorreguts per l'exposició, a escollir per cada persona.

- **Habilitar** espais de descans amb cadires.

- **Als textos**, fer servir tipografies *friendly* amb la dislèxia i caràcters grans.

- **Donar** materials d'informació que es puguin emportar a casa, com fulletons o informacions en codis QR.

- **Acompanyar** les informacions importants o llargues amb material gràfic: pictogrames, fotografies, esquemes, etc.

- **Mantenir** un espai amb llum confortable i on els àudios no siguin estridents i es puguin autoregular, tenint en compte les possibles sensibilitats a freqüències molt agudes o greus.

- **Tenir** disponibles materials que puguin facilitar la visita, com per exemple lupes per a persones amb dificultats de visió.

- **Tenir** accessibles els pictogrames bàsics, com pot ser "saludar" o "escoltar" per a les visites organitzades.

2a edició (2021): modificada a partir de les aportacions realitzades pels assistents a les trobades del projecte educatiu Corrent Continu i dels artistes i educadors Laia Ruz i Guillem Gefaell participants en el projecte Desglaçant una exposició: Can Rigol, dins el marc del projecte IntersECCions 2020-2021

1a edició (2019): realitzada pel Centre d'Art Torre Muntadas, en col·laboració amb el CEE Can Rigol i l'Escola d'Arts Visuals del Prat, dins el marc del projecte IntersECCions 2018/2019, impulsat per l'Ajuntament del Prat de Llobregat

Concepció i continguts

Centre d'Art Torre Muntadas - /Unzip Arts Visuals (José Antonio Delgado, Esther Merchán , Mercè Ubalde)

Escola d'Arts Visuals del Prat - Associació L'Atòmica (Daniel Gasol, David Faure, Marta Mouns)

Centre d'Educació Especial Can Rigol (Berta Portabella, Jaume Aldabó, Laia Barriga, Mario Navarro, Marta Pons, Rodrigo Fafián)
Desglaçant una exposició: Can Rigol (Laia Ruz, Guillem Gefaell)

Agraïments

Al col·lectiu artístic Lo Relacional, Puri Nuñez i Inés Clapés; així com a totes les persones que d'una forma o altra han participat en algun moment en aquest projecte, com són la totalitat de docents, alumnes i familiars del CEE Can Rigol.

Publicació - Direcció i coordinació:

/Unzip Arts Visuals - Ajuntament del Prat de Llobregat
unzip@elprat.cat - C/ Jaume Casanovas, 80
08820 El Prat de Llobregat, Barcelona.

Disseny de la publicació: Lara Martínez

Dipòsit legal: B 7857-2019

Llicència: Creative Commons

